

Direktoratet for
e-helse

Programstyremøte program Helhetlig samhandling

Møte 1/2021

12. februar 2021

Saksnummer	Sakstittel	Beskrivelse	Saksdokument	Type sak
1/21	Velkommen og presentasjon av deltagere			Orientering
2/21	Oppstart av programstyret	Programstyrets rolle og gjennomgang av mandat.	<ul style="list-style-type: none"> - Invitasjon til deltagelse i programstyret for program Helhetlig samhandling - Mandat programstyret 	Orientering
3/21	Organisering og gjennomføring	Programmets organiserings- og styringsstruktur inkludert sektorinvolvering og involvering	<ul style="list-style-type: none"> - Notat "2021-02-12 Saksunderlag programstyremøte" 	Drøfting
4/21	Plan for forprosjekt	Introduksjon til målbildet for helhetlig samhandling samt presentasjon av prosjektplan <ul style="list-style-type: none"> - Forprosjekt Steg 2-n 	<ul style="list-style-type: none"> - Notat "2021-02-12 Saksunderlag programstyremøte" - Detaljert notat ettersendes 	Drøfting
5/21	Plan for prosjektene Tillitstjenester, API og Grunndata og Nasjonal informasjonstjeneste for laboratorie- og radiologisvar	Presentasjon av prosjektplan <ul style="list-style-type: none"> - Prosjekt Tillitstjenester, API og Grunndata (TAG) - Prosjekt Nasjonal informasjonstjeneste for laboratorie- og radiologisvar (NILAR) 	<ul style="list-style-type: none"> - Notat "2021-02-12 Saksunderlag programstyremøte" 	Drøfting
6/21	Kommunikasjonsstrategi	Kommunikasjonsstrategi og valg av navn for programmet	<ul style="list-style-type: none"> - Notat "2021-02-12 Saksunderlag programstyremøte" 	Drøfting
7/21	Møtekalender 2021	Møteplan inneværende år	<ul style="list-style-type: none"> - Notat "2021-02-12 Saksunderlag programstyremøte" 	Orientering
8/21	Eventuelt			

Direktoratet for
e-helse

Velkommen og presentasjon av deltagere

Sak 1/21

Velkommen til deltagelse i programstyret for Program Helhetlig samhandling

Hans Löwe Larsen

Programleder og leder av programstyret
Direktoratet for e-helse

Roger Schäffer

IT-direktør
Folkehelseinstituttet

Terje Wistner

Avdelingsdirektør e-helse
KS

Rune Simensen

Direktør teknologi og e-helse
Helse Sør-Øst RHF

Thore Thommassen

Virksomhetsarkitekt
Helsedirektoratet

Kirsti Pedersen

Seksjonsleder
Oslo kommune

Bjørn Nilsen

IT-sjef
Helse Nord RHF

Odd Martin Solem

Divisjonsdirektør
NHN

Kristine Skjøthaug

Avdelingssjef e-helse og
velferdsteknologi
Stavanger kommune

Per Olav Skjesol

IKT Sjef
Helse Midt RHF

Torgeir Hoff Skavøy

Representant Legeforeningen, fastlege
ved Bønes legesenter i Bergen

Kjetil Løyning

Leder e-helse
Agder

Ola Jøsendal (til 28.02.21)

Assisterende fagdirektør
Helse Vest RHF

Erik M. Hansen (fra 01.03.21)

Direktør Helse Vest IKT
Helse Vest RHF

Program Helhetlig samhandling | Roller i program og prosjekt

Hans Löwe Larsen
Programeier

Erik Hovde
Programleder

Kjersti Skavik
Assisterende programleder

Elin Værnes Anthonisen
Kommunikasjonsansvarlig

Thomas Grimeland
Sjefsarkitekt

Björg Sletten
Endringsleder
(Innleid)

Nina Elise Jørgensen
Prosessleder NILAR
(Innleid)

Helge Bjertnæs
Prosessleder TAG
(Innleid)

Jarle Boland
Prosessleder Forprosjekt steg 2
(Innleid)

Direktoratet for
e-helse

Oppstart av programstyret

Sak 3/21

189 millioner kroner til digitale samhandlingsløsninger i helse- og omsorgssektoren

Tildeling fra statsbudsjett og oppdrag fra departementet

- «Steg 1 i samhandlingsløsningen omfatter grunndata og tillitstjenester, kjernejournal, nasjonal informasjonstjeneste for oppslag av laboratorie- og radiologisvar, samt forprosjekt og ekstern kvalitetssikring av neste steg i utviklingsretningen for helhetlig samhandling»
- Program Helhetlig samhandling etableres for å ivareta arbeidet med de nasjonale løsningene for samhandling
- Helhetlig samhandling representerer en utviklingsretning som gjennomføres stegvis, direktoratet fått oppdrag om å følge opp steg 1 som er perioden 2021-2024
- Programmet eies og ledes av direktoratet
- Direktoratet har overordnet ansvar men gjennomfører i tett samarbeid med Norsk Helsenet

DET KONGELIGE HELSE- OG OMSORGSDEPARTEMENTET

Prop. 1 S (2020-2021) (regjeringen.no)

Tildelingsbrev til Direktoratet for e-helse for 2021

Konkretisering av oppdrag – oppstart av forprosjekt helhetlig samhandling

Direktoratet for e-helse
Postboks 221 Skøyen
0213 OSLO

Deres ref: 20/5623-2 Vår ref: 20/5623-2 Dato: 18. desember 2020

Konkretisering av oppdrag – oppstart av forprosjekt helhetlig samhandling

Helse- og omsorgsdepartementet viser til tildelingsbrev til Direktoratet for e-helse for 2021 og oppdraget om å gjennomføre forprosjekt for helhetlig samhandling. Det vises også til sentralt styringsdokument for Akson som ble overlevert departementet 28. februar 2020, og tilhørende KS2-rapport av 26. juni 2020.

Helse- og omsorgsdepartementet gir med dette Direktoratet for e-helse i oppdrag å gjennomføre et forprosjekt og utarbeide sentralt styringsdokument for helhetlig samhandling i tråd med statens prosjektmodell, jf. Finansdepartementets rundskriv R-108/19 Krav til utredning, planlegging og kvalitetssikring av store investeringsprosjekter i staten. Sentralt styringsdokument skal deretter gjennomgå ekstern kvalitetssikring (KS2) før en ev. investeringsbeslutning, kan fremmes for Stortinget.

Bakgrunn

Direktoratet for e-helse utarbeidet på oppdrag fra Helse- og omsorgsdepartementet i 2018 konseptvalgutredningen *Nasjonal løsning for kommunal helse- og omsorgstjeneste* i tett samarbeid med sektoren. Direktoratet anbefalte K7 – løsning for helhetlig samhandling og felles journal i kommunal helse- og omsorgstjeneste. K7 var det konseptet som i konseptvalgutredningen best oppfylte mål og krav, og som hadde høyest lønnsomhet i de samfunnsøkonomiske analysene. Det var også det konseptet som fra et innbyggerperspektiv i størst grad ville bidra til en mer helhetlig og koordinert helsetjeneste med bedre kvalitet, gi innbyggerne mulighet til å være aktive i prosesser og beslutninger om egen helse og ivareta personvernrettigheter. Den eksterne kvalitetssikringen (KS1) støttet det anbefalte konseptet.

Helse- og omsorgsdepartementet ga direktoratet for e-helse den 26. april 2019 oppdrag om å gjennomføre et forprosjekt med utgangspunkt i konsept 7 og utarbeide et sentralt styringsdokument i tråd med statens prosjektmodell. Departementets oppdrag innebærer ikke at regjeringen har tatt stilling til finansiering av konseptet. Forprosjektet har blant annet utredet strategier for gjennomføring, organisering og finansiering. Det ble vektlagt en stegvis gjennomføring for å redusere risiko, kompleksitet og kostnader. Forprosjektet fikk

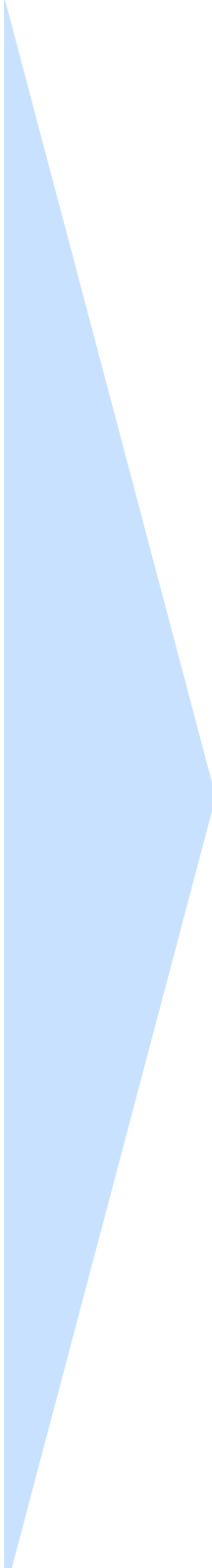
Postadresse: Postboks 8011 Dep, 0030 Oslo, postmottak@hod.dep.no
Kontoradresse: Teatertgt. 9, www.hod.dep.no
Telefon: 22 24 90 90, Org.nr: 983 887 406
Avdeling: E-helseavdelingen
Sakbehandler: Marte Rønningen, 22 24 82 97

Sektorsammensatt programstyre | Rolle og ansvar

- Bidra til god prioritering av sektorens samlede behov, foreslå tiltak og gi råd til strategisk retning og styre gjennomføringen av programmet innenfor rammene gitt i tildelingsbrev fra Helse- og omsorgsdepartementet
- Ta ansvar for aktiv forankring og nødvendig informasjonsflyt om programmets mål, planer og leveranser i egne linjer og til omgivelsene i samarbeid med programmet for øvrig
- Følge opp at programmet leverer innenfor gjeldende rammer knyttet til tid, kostnad, kvalitet, fremdrift, mål m.m. gjennom aktiv deltagelse i programstyret
- Ta ansvar for å identifisere og fremskaffe nødvendige ressurser fra egen linje til representasjon og deltagelse i program- og prosjektdeltagelse
- Sikre at egen virksomhet/organisasjon etablerer planer og legger til rette for innføring av programmets leveranser og tjenester, og på den måten bidra til at effektmålene til programmet nås og gevinstene realiseres
- Ta ansvar for å vurdere mulighet for å realisere gevinster for sektoren som helhet og vurdere avhengigheter, risiko og konsekvenser for aktørene

Interessent	Beskrivelse	Representant
Helse Sør-Øst RHF	IKT-direktører eller tilsvarende og lederroller innen helsefaglig samhandling	Rune Simensen
Helse Nord RHF	IKT-direktører eller tilsvarende og lederroller innen helsefaglig samhandling	Bjørn Nilsen
Helse Midt-Norge RHF	IKT-direktører eller tilsvarende og lederroller innen helsefaglig samhandling	Per Olav Skjesol
Helse Vest RHF	IKT-direktører eller tilsvarende og lederroller innen helsefaglig samhandling	Ola Jøsendal (til 28.2) Erik M. Hansen (fra 1.3)
KS	KS utpeker representanter fra KS og kommuner, med god strategisk innsikt i helsefag eller teknologi	Terje Wistner
Oslo kommune	KS utpeker representanter fra KS og kommuner, med god strategisk innsikt i helsefag eller teknologi	Kirsti Pedersen
Stavanger kommune	KS utpeker representanter fra KS og kommuner, med god strategisk innsikt i helsefag eller teknologi	Kristine Skjøthaug
Kristiansand kommune	KS utpeker representanter fra KS og kommuner, med god strategisk innsikt i helsefag eller teknologi	Kjetil Løyning
Helsedirektoratet		Thore Thomassen
Folkehelse-instituttet		Roger Schäffer
Legeforeningen	Fastlegerepresentant utnevnt av Legeforeningen (ett medlem)	Torgeir Hoff Skavøy
Norsk Helsenett SF		Odd Martin Solem

Bruk av utvalg og fora i nasjonal styringsmodell for e-helse

- *Programmets styringsstruktur* skal sikre styring innenfor rammer gitt av HOD
 - *Den nasjonale styringsmodellen* skal sikre sterk forankring av nasjonale valg innen e-helse på tvers i helse- og omsorgssektoren. Den skal også bidra til en koordinert gjennomføring slik at gevinster i større grad kan hentes ut
 - Utvalgene i styringsmodellen har en rådgivende funksjon overfor direktoratet
 - Flere leveranser fra programmet er av en slik karakter at disse skal behandles i nasjonal styringsmodell
 - Programmet vil benytte seg av utvalg og fora i den nasjonale styringsmodellen systematisk gjennom programperioden
 - Direktoratet for e-helse er i dialog med KS og Helse- og omsorgsdepartementet vedrørende hensiktsmessig og forutsigbar beslutningsprosess
-
- **Områdeutvalget for digital samhandling** understøtter den nasjonale styringsmodellen og definerer strategisk retning for området, prioriterer tiltak basert på sektorenes samlede behov, utarbeider planer i sektoren, følger opp gjennomføring og innføring av tiltak slik at gevinster kan hentes ut
 - **Fagutvalget (NUFA)** er faglig rådgivende i arbeidet med nasjonal e-helsestrategi, nasjonal e-helseportefølje, nasjonale løsninger og utvalgte nasjonale prosjekter
 - **Prioriteringsutvalget (NUIT)** er strategisk rådgivende i veivalg for nasjonal e-helsestrategi, nasjonale løsninger og utvalgte nasjonale prosjekter
 - **Nasjonalt e-helsestyre (NEHS)** gir sin tilslutning til nasjonal e-helsestrategi og nasjonal e-helseportefølje

Direktoratet for
e-helse

Organisering og gjennomføring

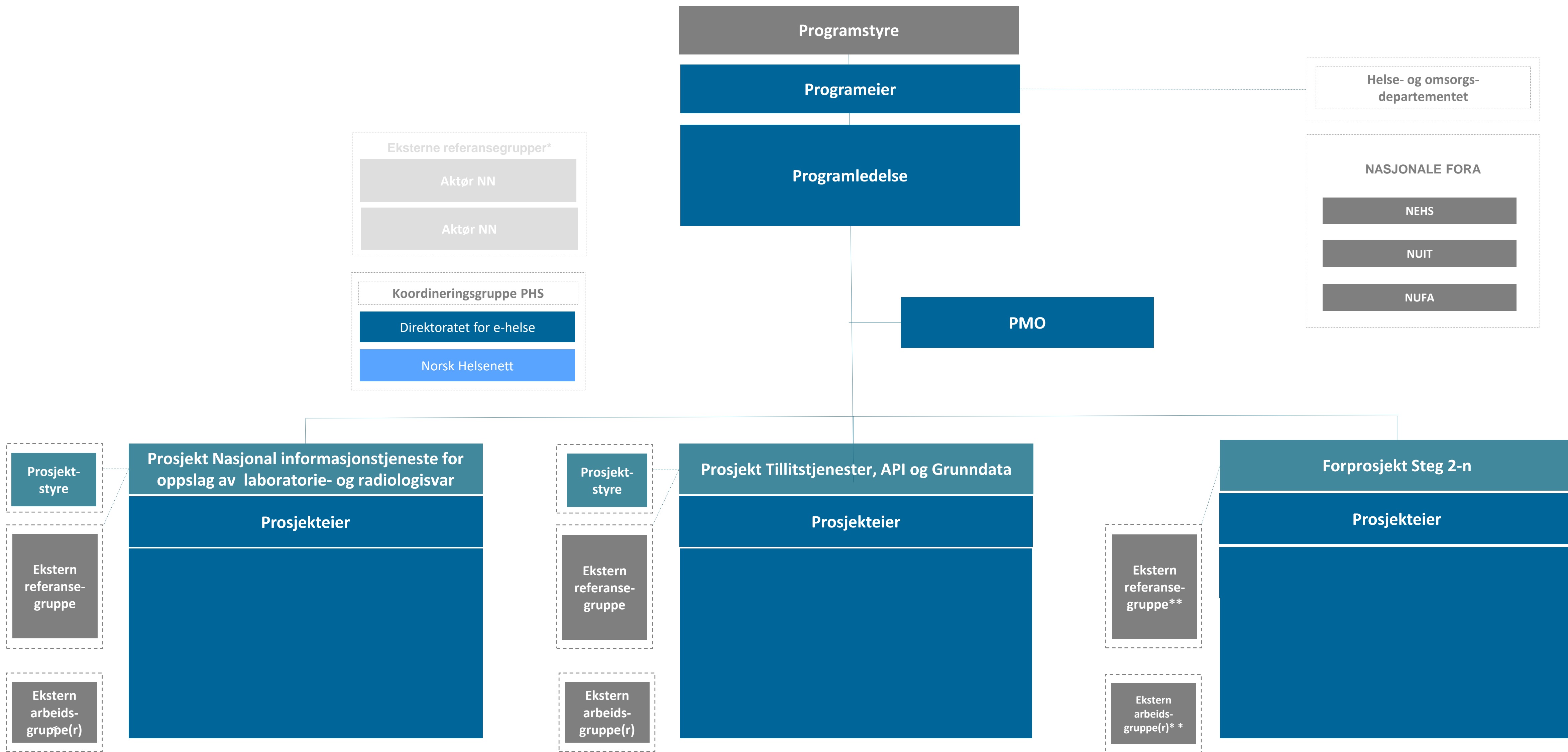
Sak 4/21

Sektorinvolvering og forankring sentralt

Aktivt samarbeid på tvers av helse- og omsorgssektoren er suksesskriterie for å lykkes

- Direktoratet skal **realisere steg 1** og er hovedansvarlig for at **målene nås**
- En **rekke interessenter berøres** og skal realisere gevinster
- **Ansvar for innføring av endringene** og realisering av gevinster tilligger mottakende virksomhet
- Avgjørende å sikre **bred involvering av og aktiv forankring med** disse
- Aktiv involvering av interessenter **skjer på flere måter og på ulike nivå** i programmets styringsstruktur

*Vurderes som en del av det videre arbeidet

Noe individuell tilpasning ved behov per prosjekt

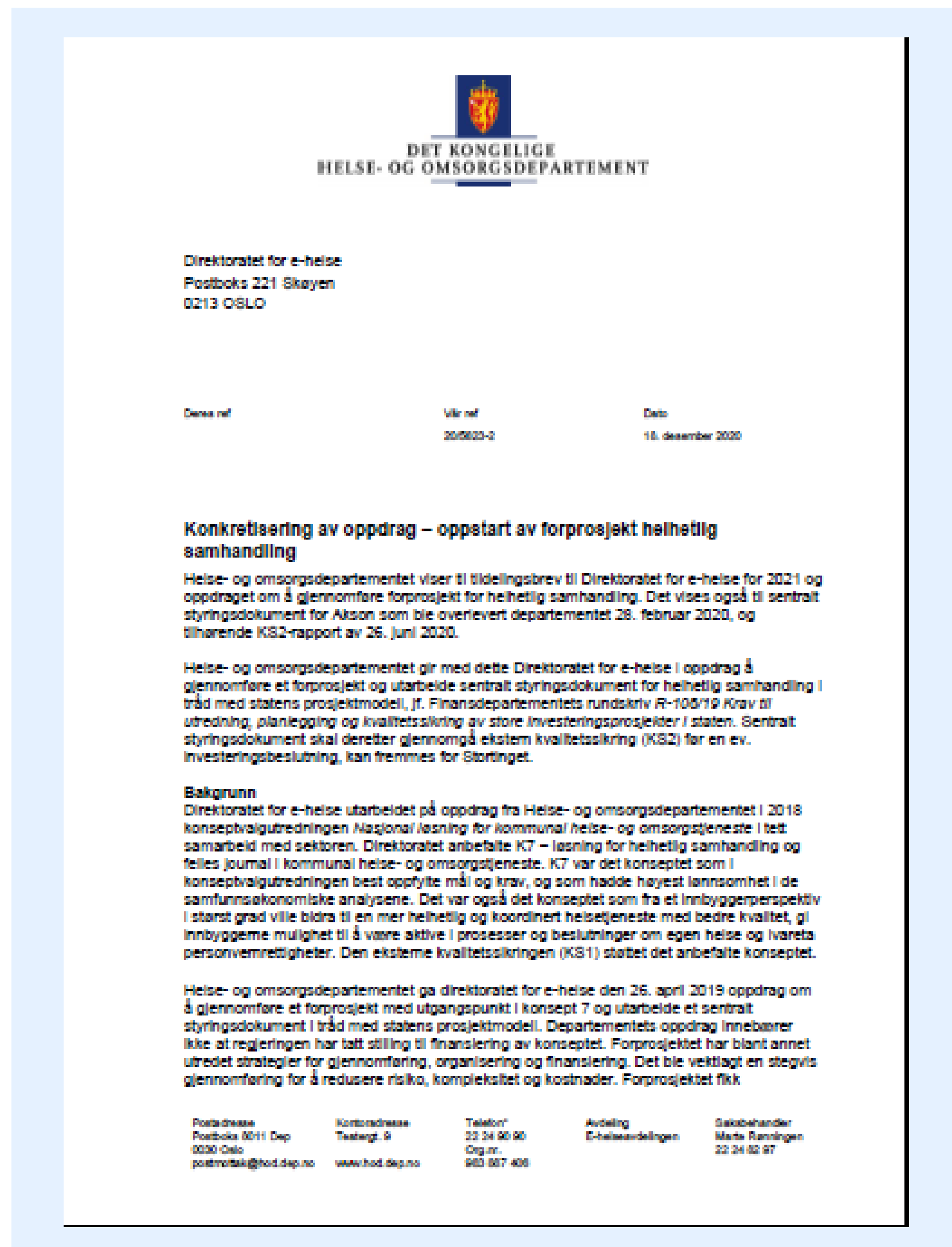

Direktoratet for
e-helse

Plan for forprosjekt

Sak 4/21

Om oppdraget

Forprosjektet for helhetlig samhandling innebærer *utarbeidelse av sentralt styringsdokument som skal beskrive nasjonale samhandlingsløsninger i en helhet, på bakgrunn av:*

- Regjeringens konseptvalg i 2018, og vedtatte politiske meldinger og handlingsplaner som én innbygger – én journal (Meld St. 9 2012-2013))
- Leve Hele Livet – En kvalitetsreform for eldre (Meld St.15 (2017-2018))
- Nasjonal helse- og sykehusplan 2020-2023 (Meld St. 7 (2019-2020))
- Handlingsplan for allmennlegetjenesten 2020-2024; Attraktiv, kvalitetssikker og teambasert.

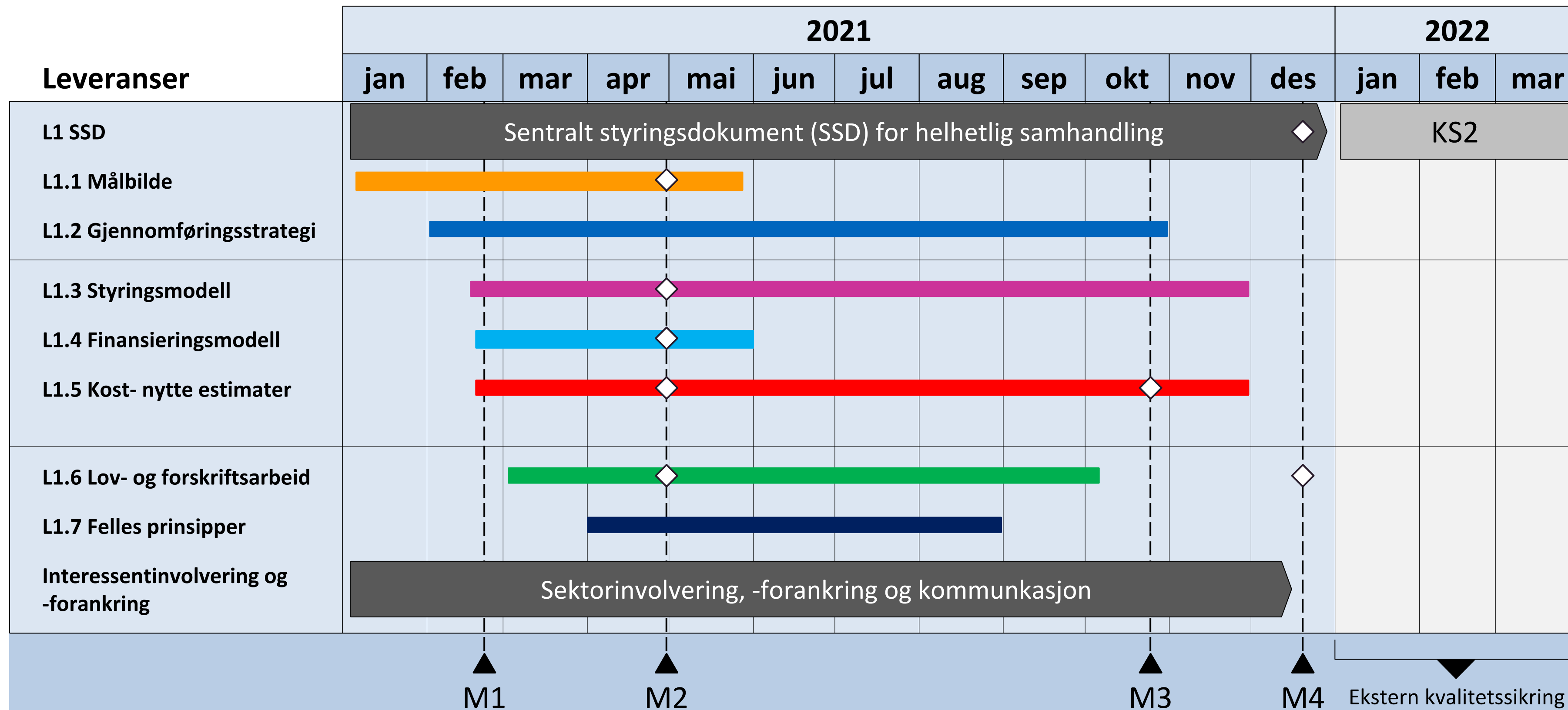
Dette innebærer at forprosjektet skal *legge til grunn målene for tjenesteutviklingen som følger av disse dokumentene, og prioriterte digitaliseringstiltak, herunder*

- pasientens legemiddelliste
- deling av journalinformasjon i kjernejournal (dokument- og datadeling)
- kritisk informasjon i kjernejournal
- videreutvikling av helsenorge.no som del av pasientens helsetjeneste.

Forprosjektet *kobler eksisterende veikart for innføring og utvikling av nasjonale e-helseløsninger med en gjennomføringsplan for målbildet for helhetlig samhandling.*

Det innebærer å *beskrive en programstruktur* som omfatter gjenstående aktiviteter fra steg 1, forslag til avgrensning og innhold i steg 2, samt hovedinnhold og retning for påfølgende steg. Innholdet i sentralt styringsdokument skal være i henhold til statens prosjektmodell, og gjennomgå ekstern kvalitetssikring (KS2).

Foreløpig prosjektplan

Milepæler

- M1:** Prosjektplan for forprosjektet
- M2:** Løypemelding med vurderinger av måloppnåelse
- M3:** Overordnet beskrivelse av innholdet i investeringen og foreløpige kostnadsestimater
- M4:** Grunnlag for nødvendig lov- og forskriftsarbeid for steg 2

Sentralt styringsdokument (SSD)

Direktoratet for
e-helse

Målbilde samhandling og behov for sektorsamarbeid

Målbilde for helhetlig samhandling ligger fast

Syv hovedgrupper

Skaffe seg oversikt over innbyggers tilstand og behov for helsehjelp

Gjøre oppslag i tidligere journalopplysninger

Anmode om eller bestille tjenester eller ytelser, med svar samt kommunisere om saker

Innhente innbyggers opplysninger

Slå opp i generelle informasjonskilder (grunndata)

Rapportere egen aktivitet

Arrangere og delta i møter, konsultasjoner og samtaler

Informasjonstjenester

Klinisk oppsummering

Problem/
diagnose og
behov

Plan

Pågående og gjennomførte prosedyrer og behandlinger

Legemidler og
vaksiner

Immunisering
(status)

Kritisk informasjon

Tjenester,
ytelser og
hjelpemidler

Undersøkelser,
målinger og
funn

Multimedia og
MTU-målinger

Journal-
dokumenter

Kliniske
bakgrunns-
opplysninger

Bestilling og
svar (lab)

Henvvisning
epikrise, m.m.

Anmodning
om tjeneste

Kommunikasjon ved saks-
behandling

Pasient-
demografi

Personvern

Innbyggers
opplysninger
og ønsker

Rapportering
helsefag

Rapportering
administrativt

Oversikt over
tilgjengelige
tjenester og
tilbud

Klinisk
kunnskap

Team- og møte-
administrasjon

Video

Tekstlig
dialog

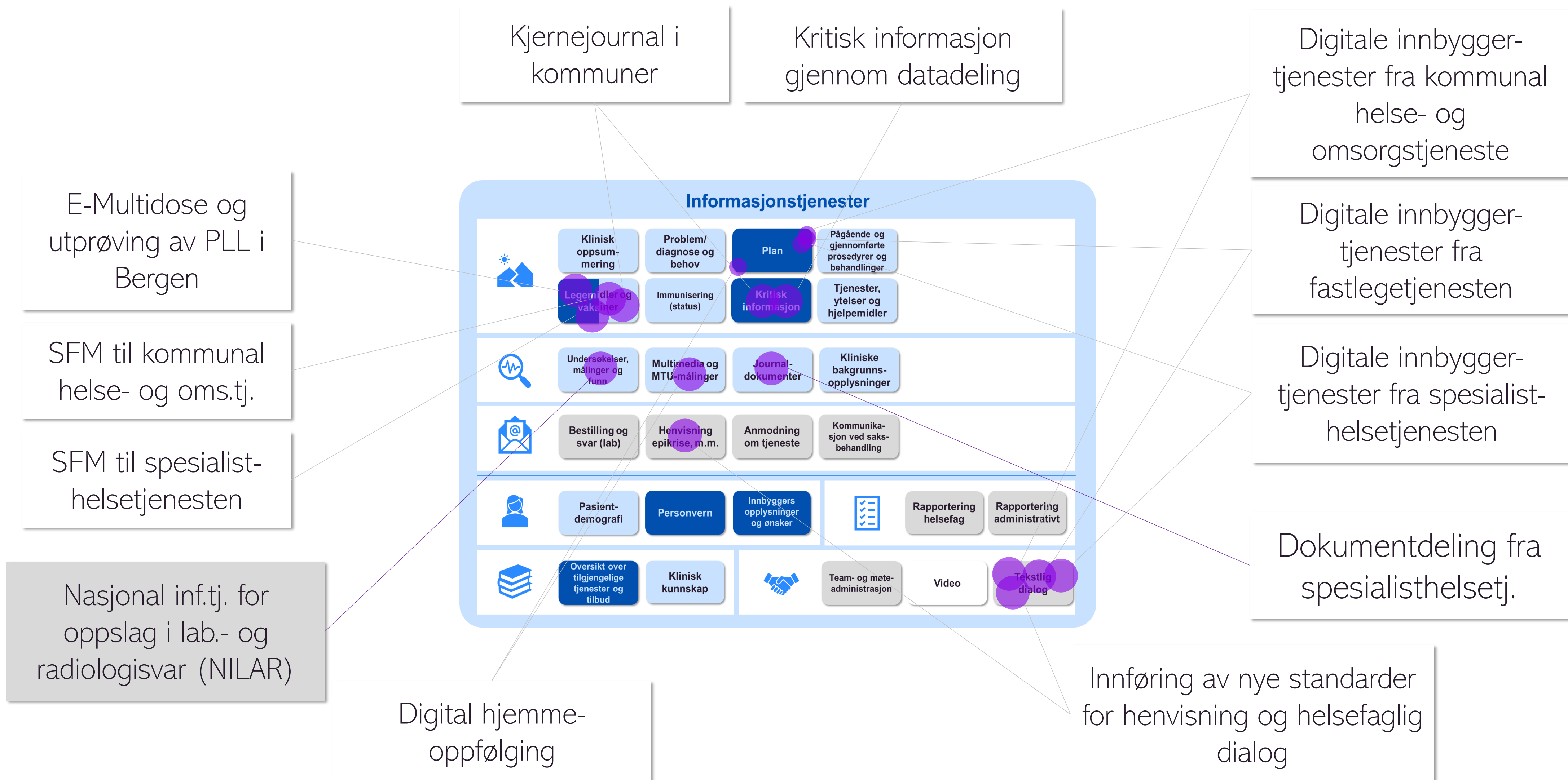
Sende og
motta

Slå opp og
tilgjengelig-
gjøre

Endre og
dele

Samhandlingsformer

Pågående tiltak tar oss mot målbildet for helhetlig samhandling

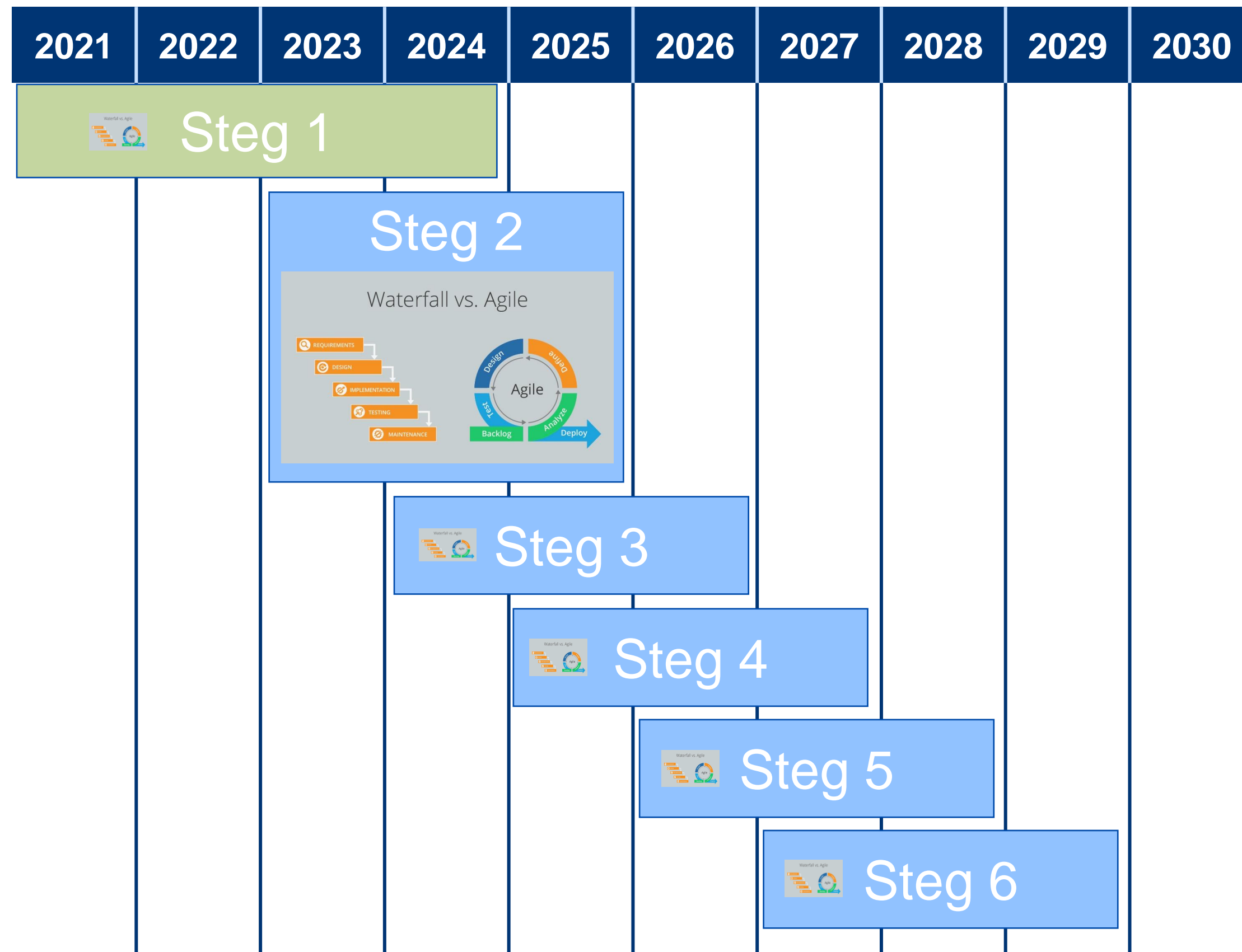

Hvilke tiltak starter vi med i steg 2?

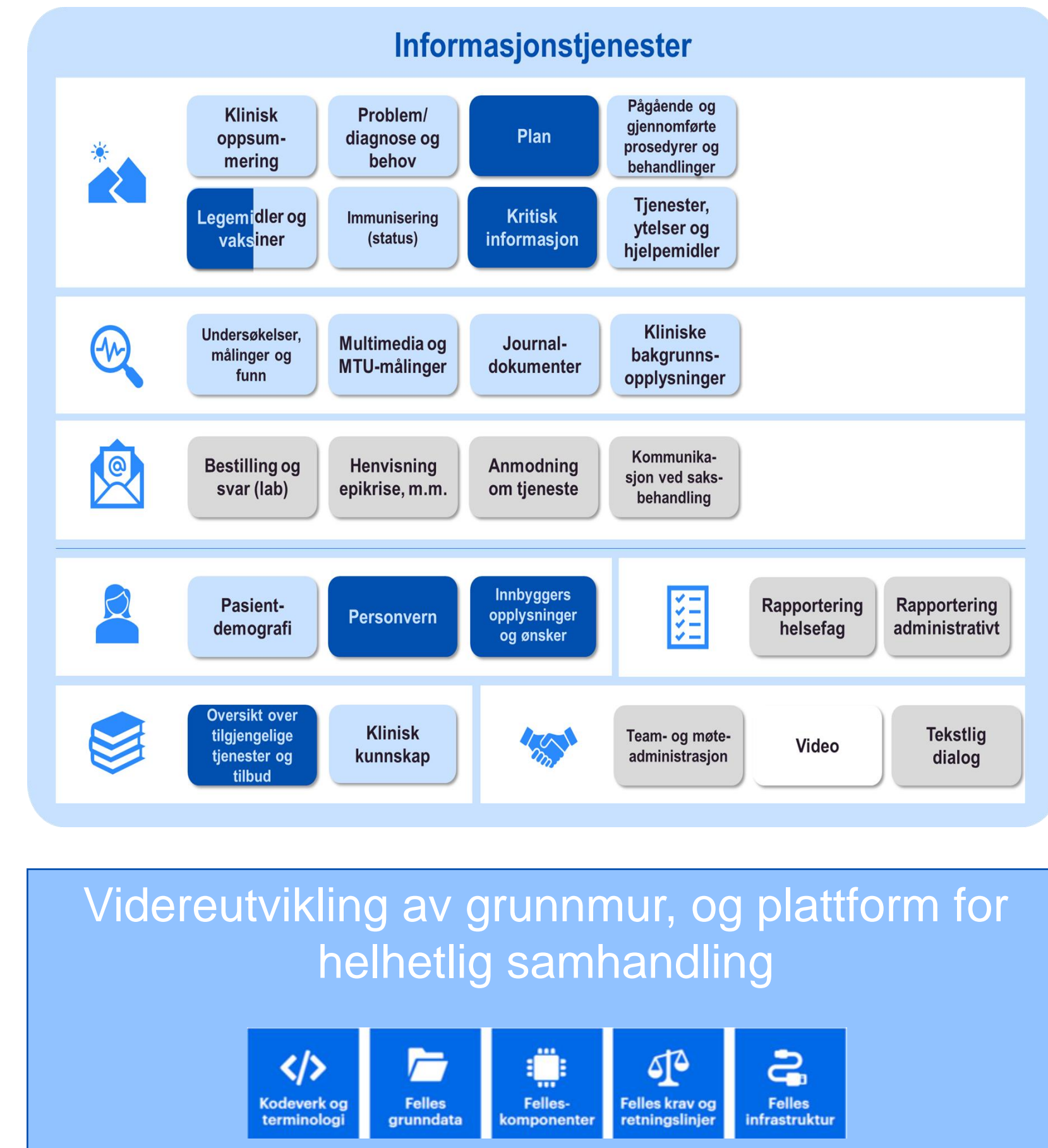
Tidligere innspill fra sektor

- Dokumentdeling – fase 2
- Datadeling – begrenset utprøving
- Digital hjemmeoppfølging – hva skal løses i steg 2
- Kritisk info
- Felles språk, versjon 2
- Tiltak identifisert i digital sikkerhetsstrategi
- Er det noe vi trenger å levere for å støtte legemiddelprogrammet?

Forprosjektet skal levere grunnlag for finansiering og en gjennomføringsstrategi

figuren er illustrativ

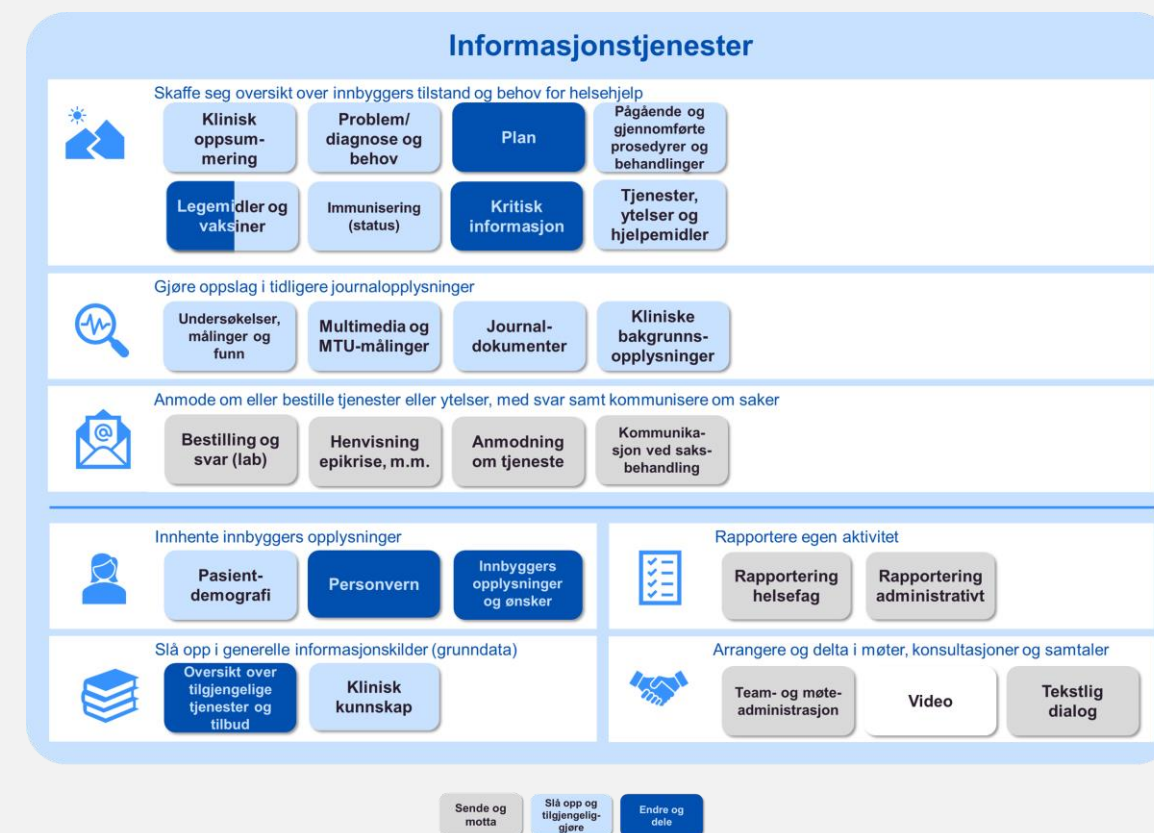
Rammeverk for digital samhandling – håndtering av kompleksitet på tvers av fagområder

- Helsepersonell må i dag ofte aktivt etterspørre helseopplysninger fra helsepersonell i andre virksomheter.
- Tilgjengeliggjøringen av ny digital samhandlings-funksjonalitet tar som regel lang tid og er usynkronisert
- Økning av samhandlingsevnen i dagens fragmenterte økosystem av journalløsninger krever omfattende standardisering på alle nivåer.

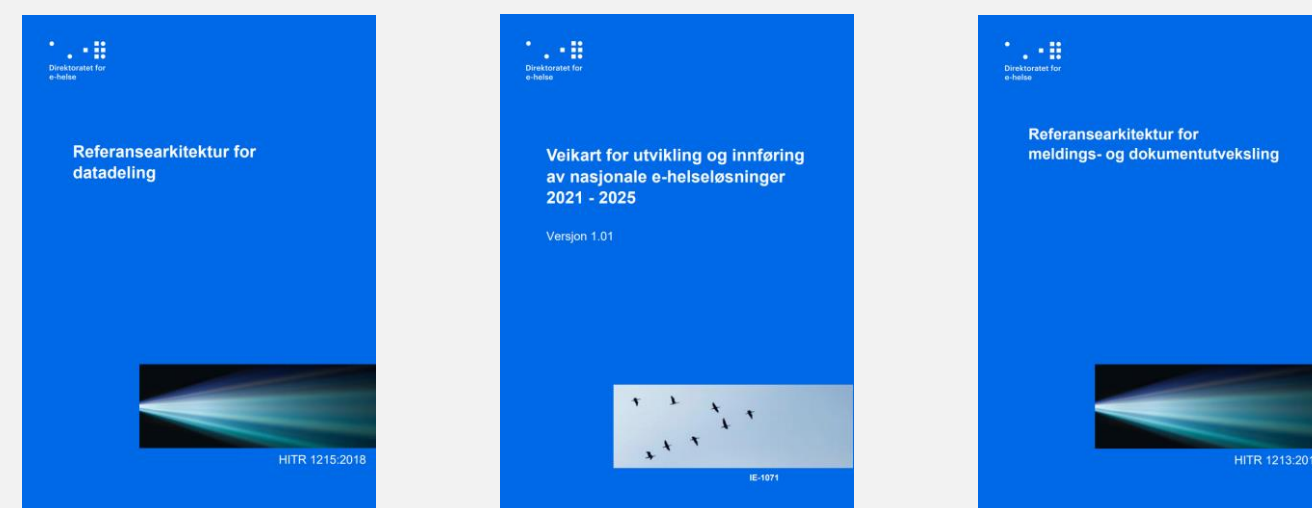

Stegvis utvikling vil bidra til å oppnå helhetlig samhandling

Målbildet for helhetlig samhandling

realiseres gjennom tiltak og stegvis utvikling

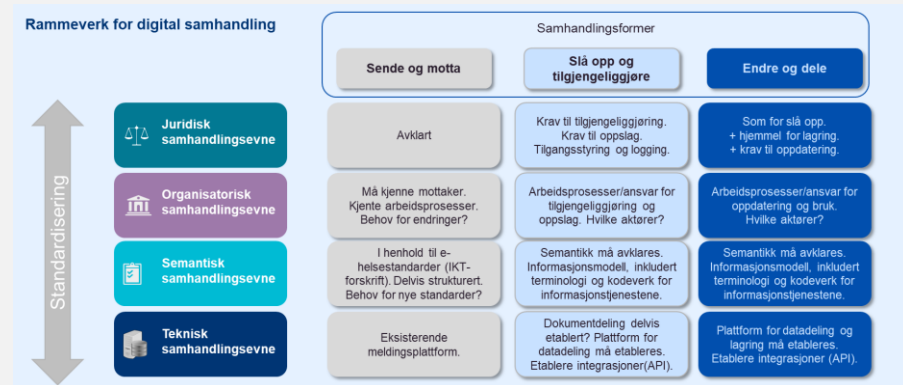

Forslag til prosess for beskrivelse av utviklingsstegene

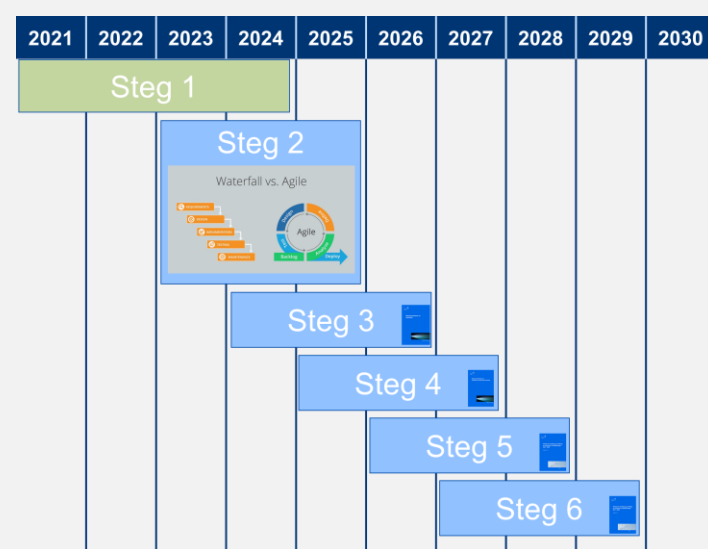
Innspill fra sektor til *tiltak i steg 2*, og påfølgende for å realisere målbildet.

- Grunnlag for omfangsvurdering av forprosjektet

Sektorsamarbeid for å løse utfordringer i foreslått *tiltak*

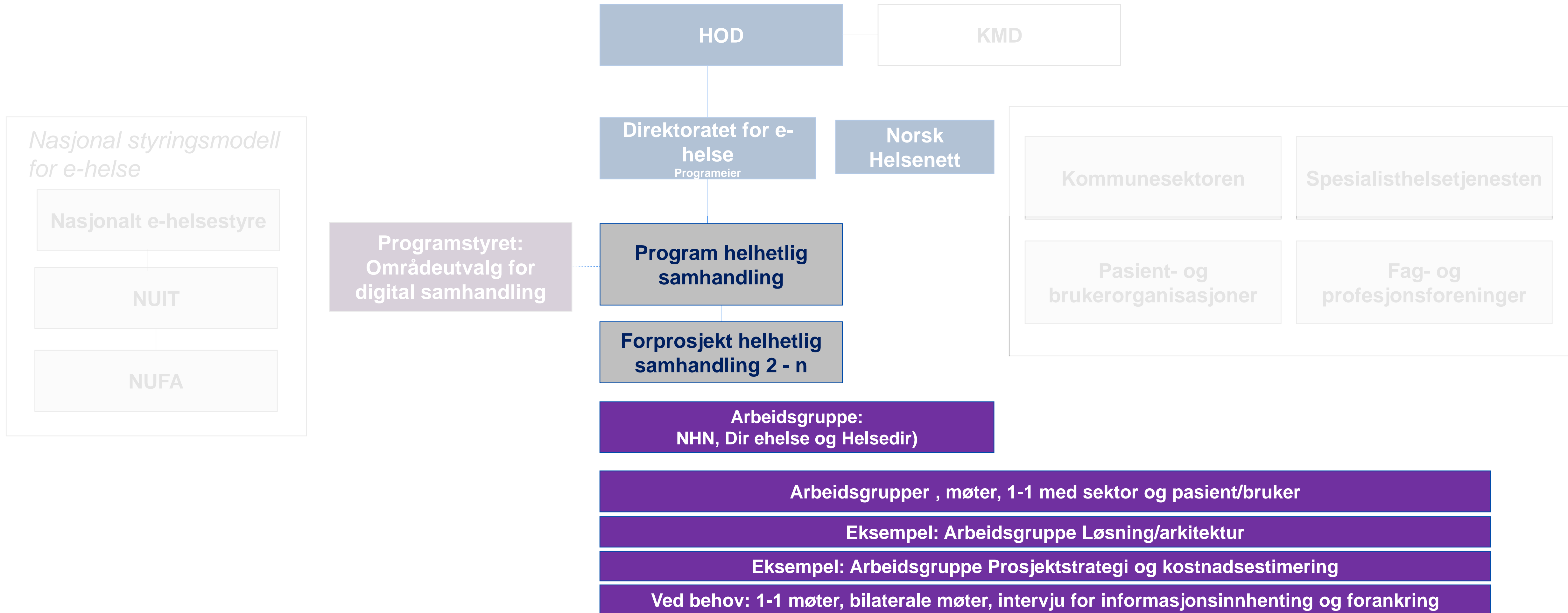
- Grunnlag til tid- og kostnadsvurderinger for gjennomføring av tiltaket

Gjennomføre kost/nytte analyse og utarbeide gjennomføringsstrategi

- Grunnlag til styringsmodell og finansieringsbeslutning

Forprosjektet etablerer arbeidsgrupper ol. for aktiv deltakelse i utarbeidelse av innhold

Direktoratet for
e-helse

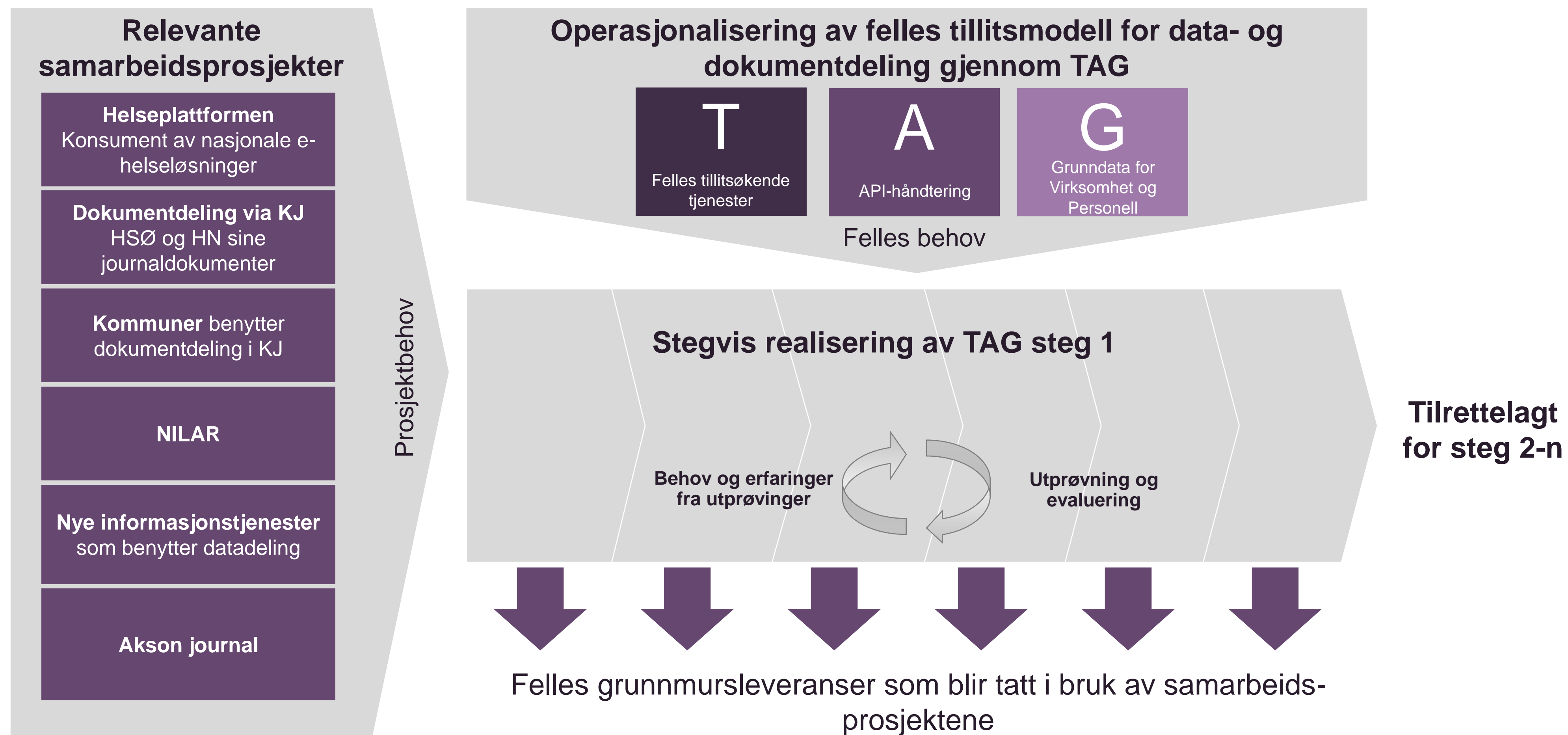
Plan for prosjektene

-Tillitstjenester, API og Grunndata (TAG)

-Nasjonal informasjonstjeneste for laboratorie- og radiologisvar (NILAR)

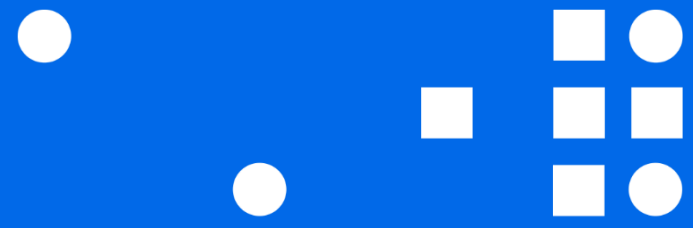
Sak 5/21

Gjennomføringsstrategi – stegvis realisering med kontinuerlige leveranser

Foreløpig leveranseplan - TAG

Aktivitet	2021	2022	2023	2024
T Felles tillitstjenester	For dokumentdeling i KJ Integrasjon Helseplattformen	For NILAR Personverntjeneste for sperring av personell og virksomhet	For informasjonstjenester i helhetlig samhandling (steg 2-n) Personverntjeneste for nasjonale løsninger	
	Løsning for E-helseløsninger og felleskomponenter	Tilgjengeliggjøring av APIer fra virksomheter i sektoren		
A API-håndtering				
G Grunndata for Virksomhet og Personell	Økt tilgjengelighet og kapasitet			
		Nye tjenester for samhandling	Nye tjenester for Akson	

Direktoratet for
e-helse

Plan for prosjektene

-Tillitstjenester, API og Grunndata (TAG)

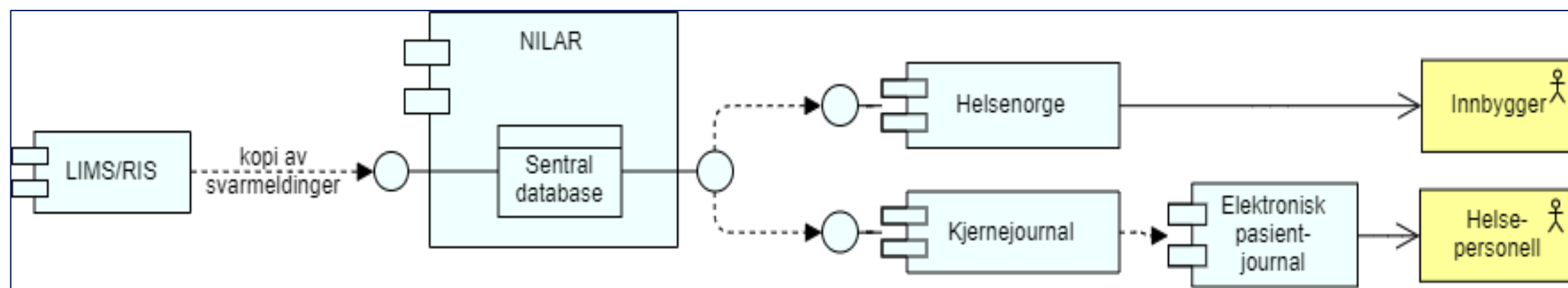
-Nasjonal informasjonstjeneste for laboratorie- og radiologisvar (NILAR)

Sak 6/21

Hva er NILAR?

Nasjonal informasjonstjeneste for oppslag av laboratorie- og radiologisvar (**NILAR**) vil gi helsepersonell og pasienten selv tilgang til **alle typer** lab- og radiologisvar, uavhengig av **hvem** som har rekvirert undersøkelsen og **hvor** de er utført

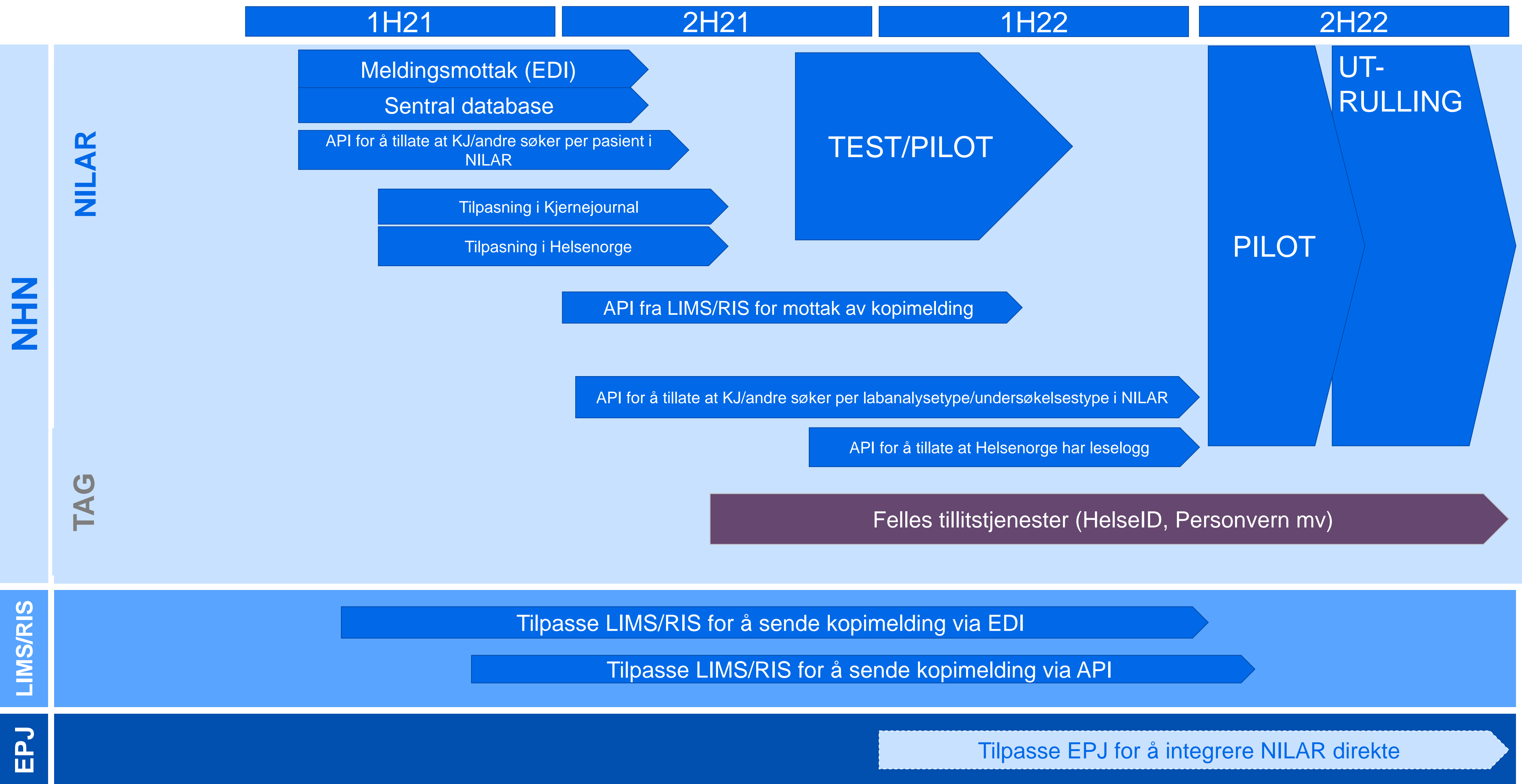

Løsningen baser seg på å samle inn kopi av alle svarmeldinger fra 177 laboratorier inkludert de private, og gjøre dem tilgjengelig for oppslag for kjernejournal og Helsenorge (via API)

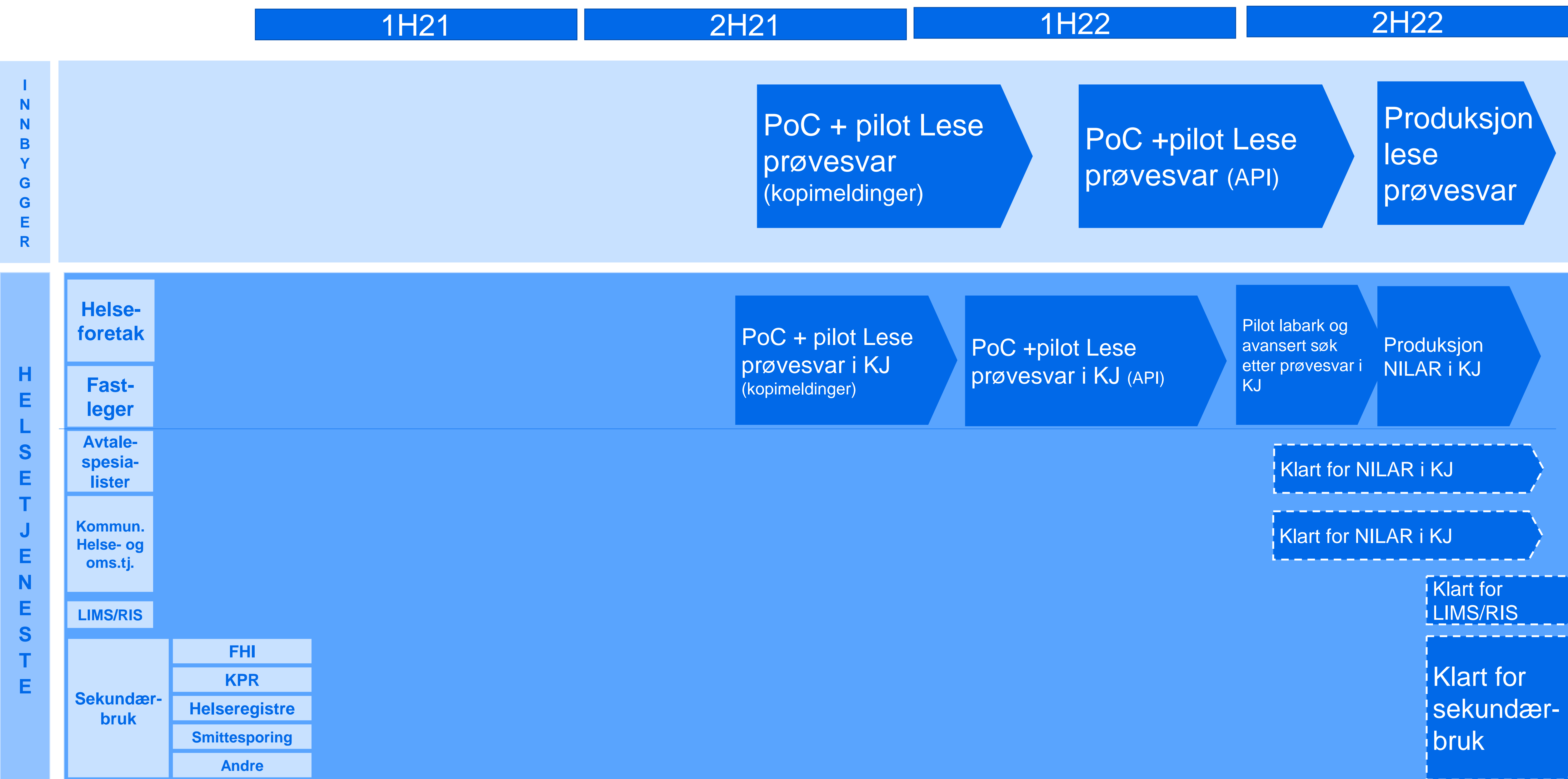
Dette er nyttig, fordi:

- **Innbygger** får raskere tilgang til prøvesvar, og slipper å vente på brev
- **Helsepersonell** kan sammenligne prøvesvar med tilsvarende undersøkelser utført tidligere i andre deler av helsetjenesten, og kan raskere avklare mistenkelige funn eller oppdage trender i prøvesvarene som tyder på sykdom
- Om en undersøkelse nylig er utført et annet sted, vil helsepersonell kunne slå opp i NILAR i stedet for å bestille ny undersøkelse.
 - Kan spare penger, få raskere avklaring og redusere belastning på pasienten

Foreløpig leveranseplan - NILAR

Foreløpig innføringsplan - NILAR

Direktoratet for
e-helse

Kommunikasjonsstrategi

Sak 6/21

Kommunikasjonsstrategi 2021

Kommunikasjonsstrategi

- Kommunikasjonsstrategi er utarbeidet for programmet
- Strategien legges frem for programstyret
- Programside går live etter programstyremøtet

Programnavn

- Program helhetlig samhandling
- Program digital samhandling
- Samhandlingsprogrammet

Direktoratet for
e-helse

Møtekalender 2021

Sak 7/21

Møteplan 2021

- 12. februar
- 12. mars
- 19. april
- 12. mai
- 14. juni
- 26. august
- 18. oktober
- 29. november

- OBS; dette er nye møtedatoer jfr. datoer som ble kommunisert i saksunderlaget
- Egen møteinnkalling i Outlook kommer

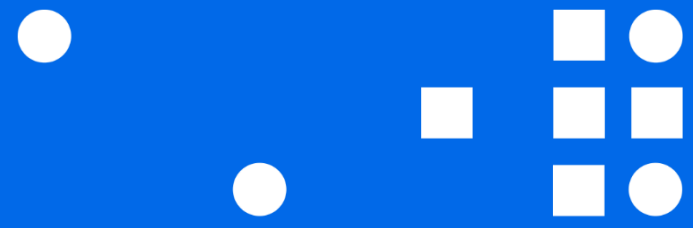

Direktoratet for
e-helse

Eventuelt

Sak 8/21

Eventuelt

Direktoratet for
e-helse

**Takk for i dag og
velkommen til neste møte 12. mars!**

Programeier **Hans Löwe Larsen**, Hans.Lowe.Larsen@ehelse.no

Programleder **Erik Hovde**, Erik.Hovde@ehelse.no

Ass. programleder **Kjersti Skavik**, Kjersti.Skavik@ehelse.no